

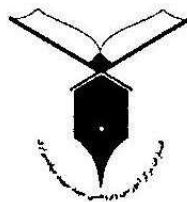
آشنایی با کشور آلمان

مؤلف: مسعود بهمن‌زیاری

www.ketab.ir

مرکز مطالعات و پژوهش‌های اطلاعاتی معاونت اطلاعات ارتش ج.ا.ایران

تابستان ۱۴۰۰

سرشناسه	: بهمن زیاری، مسعود، ۱۳۵۰-
عنوان و نام پدیدآورنده	: آشنایی با کشور آلمان / مؤلف: مسعود بهمن زیاری؛ نظارت و اجرا: مرکز مطالعات و پژوهش‌های اطلاعاتی
مشخصات نشر	: تهران، مرکز آموزشی و پژوهشی شهید سپهبد صیاد شیرازی، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	: ۲۶۷ ص، مصور (رنگی)، نقشه (رنگی)، جدول.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۸۸۴۶-۶۰-۴ : ۱,۲۹۱,۵۰۰ ریال
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیا
موضوع	: آلمان
شناسه افزوده	: ایران، ارتش، مرکز مطالعات و پژوهش‌های اطلاعاتی
شناسه افزوده	: مرکز آموزشی و پژوهشی شهید سپهبد صیاد شیرازی
رده‌بندی کنگره	: 17DD
رده‌بندی دیوبیس	: ۹۴۳
شماره کتابشناسی ملی	: ۸۴۱۰۵۹۳
اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیا	

نام کتاب: **آشنایی با کشور آلمان**

نظارت و اجراء: مرکز مطالعات و پژوهش‌های اطلاعاتی معاونت اطلاعات ارتش ج.ا.ایران

مؤلف: مسعود بهمن زیاری

ناظر عالی: دکتر عباس جعفری‌نیا

ناظر علمی: دکتر جهانگیر شریعت

ویراستار و ناظر فنی: دکتر ذکریا کاظم‌پور

نمونه‌خوان: مجتبی حسین‌زاده

تایپ و صفحه‌آرایی: مهدی عبداللهی

نوبت چاپ: اول

ناشر: انتشارات مرکز آموزشی و پژوهشی شهید سپهبد صیاد شیرازی

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۱,۲۹۱,۵۰۰ ریال

نشانی: تهران، لویزان، بزرگراه ارتش، روبروی سازمان جنگل‌ها و مراتع، مرکز آموزشی و پژوهشی

شهید سپهبد صیاد شیرازی، مرکز مطالعات و پژوهش‌های اطلاعاتی تلفن: ۲۲۴۵۰۷۴۹

فصل اول: وضعیت جغرافیایی

- ۱-۱- موقعیت جغرافیایی ۸
- ۲-۱- وسعت، شکل سرزمینی و جنس خاک ۹
- الف. حدود و مساحت ۹
- ب. شکل سرزمینی و جنس خاک ۱۰
- پ. مرزها (اختلافات مرزی و دعاوی ارضی) ۱۱
- ۳-۱- آب و هوا ۱۱
- ۴-۱- عوارض مهم طبیعی ۱۲
- الف. کوه ها ۱۲
- ب. دریاچه ها و منابع مهم آبی ۱۲
- پ. رودخانه ها ۱۳
- ۵-۱- منابع طبیعی و معادن ۱۴
- الف. معادن زغال سنگ ۱۴
- ب. گازهای طبیعی ۱۵
- پ. معادن مس ۱۶
- ت. چوب و الوار ۱۶
- ث. زمین های زراعی ۱۷
- ۶-۱- دریاها، بندرها، جزایر و سدها ۱۷
- ۷-۱- اختلاف بر سر تقسیم آب یا آلودگی های مشترک بین دو کشور ۱۹

فصل دوم: وضعیت سیاسی

- ۱-۲- تاریخچه ۲۱
- ۲-۲- تقسیمات کشوری ۲۲
- ۳-۲- ساختار حکومتی (نحوه توزیع قدرت) ۶۰

۷۸.....	۲-۴- سیاست داخلی
۷۹.....	۲-۵- روابط و مناسبات خارجی
۹۰.....	۲-۶- احزاب و گروه‌های سیاسی و تضادهای سیاسی
۱۰۸.....	۲-۷- سازمان و تشکیلات اداری (میزان کارآیی)
۱۱۱.....	۲-۸- منافع ملی، سیاست خارجی، دکترین و راهبرد
۱۱۱.....	الف. اسناد راهبردی کشور
۱۱۱.....	ب. نقش و جایگاه آلمان در نظام بین‌الملل
۱۱۴.....	پ. راهبردها و سیاست‌های کلان خارجی و داخلی
۱۱۵.....	ت. سیاست خارجی
۱۱۷.....	ث. دکترین امنیت ملی

فصل سوم: وضعیت اجتماعی و فرهنگی

۱۱۷.....	۳-۱- جمعیت
۱۱۷.....	الف. تعداد
۱۱۷.....	ب. نرخ رشد جمعیت
۱۱۸.....	پ. ترکیب جنسی
۱۱۸.....	ت. ترکیب قومی
۱۱۹.....	ث. ترکیب نژادی
۱۱۹.....	ج. ترکیب مذهبی
۱۲۸.....	چ. نرخ تراکم جمعیت در مناطق مختلف
۱۲۹.....	ح. میزان تحصیلات، درصد و تعداد بی‌سوادان
۱۲۹.....	۳-۲- نژادهای مختلف و جنبش‌های استقلال‌طلبانه نژادی
۱۳۰.....	۳-۳- ادیان و مذاهب مختلف
۱۳۰.....	۳-۴- ویژگی‌های ملی و روحیه مردم
۱۳۵.....	۳-۵- تعداد شهرها و جمعیت شهرنشین

۱۳۶	۳-۶- وضعیت اشتغال	۱۳۶
۱۳۶	الف. جمعیت فعال (واجد شرایط کار)	۱۳۶
۱۳۶	ب. جمعیت بیکار	۱۳۶
۱۳۶	۳-۷- بهداشت و درمان	۱۳۶
۱۴۲	۳-۸- آموزش و پرورش	۱۴۲
۱۴۵	۳-۹- آموزش عالی	۱۴۵
۱۴۵	الف. دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی	۱۴۵
۱۴۶	ب. بودجه آموزشی و درصد آن نسبت به بودجه کل کشور	۱۴۶
۱۴۶	۳-۱۰- پژوهش و توسعه	۱۴۶
۱۴۶	الف. مراکز تحقیقاتی و نهادهای پژوهشی	۱۴۶
۱۴۷	ب. بودجه پژوهشی و درصد آن نسبت به بودجه کل کشور	۱۴۷
۱۴۷	۳-۱۱- وضعیت فرهنگی (آداب و سنن)	۱۴۷
۱۵۱	۳-۱۲- شخصیت‌های مهم علمی، ادبی و سیاسی	۱۵۱
۱۵۱	۳-۱۳- رسانه‌های گروهی (مطبوعات، خبرگزاری‌ها و رادیو و تلویزیون)	۱۵۱
۱۵۶	۳-۱۴- ایدئولوژی، روحیه و ویژگی‌های ملی	۱۵۶
۱۵۸	۳-۱۵- وضعیت ایرانیان مقیم در کشور میزبان	۱۵۸
۱۵۸	الف. تعداد جمعیت	۱۵۸
۱۵۸	ب. وضعیت اشتغال	۱۵۸

فصل چهارم: وضعیت اقتصادی

۱۶۱	۴-۱- تولید ناخالص ملی	۱۶۱
۱۶۹	۴-۲- درآمد سرانه	۱۶۹
۱۶۹	۴-۳- نرخ رشد اقتصادی	۱۶۹
۱۶۹	۴-۴- نرخ تورم	۱۶۹

۵-۴- نرخ برابری پول ملی در مقایسه با ارز معتبر خارجی (دلار یا یورو).....	۱۷۰
۶-۴- کمیت و کیفیت تولیدات و میزان وابستگی به خارج.....	۱۷۰
الف. صنایع سنگین (کارخانجات مهم).....	۱۷۰
ب. صنایع سبک.....	۱۷۱
پ. کشاورزی (دامداری، صید آبزیان و جنگل‌داری).....	۱۷۱
۷-۴- تجارت خارجی.....	۱۷۶
الف. طرح‌های عمده تجاری.....	۱۷۶
ب. پیمان‌های اقتصادی که در آنها عضویت دارد.....	۱۷۹
۸-۴- تراز پرداخت‌ها.....	۱۷۹
۹-۴- راه‌ها.....	۱۸۱
الف. بزرگراه‌ها.....	۱۸۱
ب. راه‌آهن.....	۱۸۲
پ. راه‌های آبی رودخانه‌ای و دریاچه‌ای.....	۱۸۳
۱۰-۴- ترابری (به تفکیک بار و مسافر).....	۱۸۳
۱۱-۴- بندرها.....	۱۸۴
۱۲-۴- فرودگاه‌ها (امکانات فرودگاهی).....	۱۸۴
۱۳-۴- ارتباطات و مخابرات (امکانات، فناوری و پروژه‌های در دست اقدام).....	۱۸۵
۱۴-۴- انرژی (میزان تولید و مصرف و سهم تولید هر یک از بخش‌ها).....	۱۸۷
الف. نیروگاه‌ها (خورشیدی، حرارتی، بادی و...).....	۱۸۷
ب. نفت و گاز.....	۱۸۸
پ. زغال‌سنگ.....	۱۸۹
۱۵-۴- بودجه.....	۱۹۰

فصل پنجم: وضعیت دفاعی - امنیتی

۱-۵- تاریخچه نیروهای مسلح از پیدایش تاکنون.....	۱۹۵
---	-----

۱۹۸	۲-۵- خلاصه دکترین دفاعی
۲۰۱	۳-۵- جایگاه نیروهای مسلح آلمان
۲۰۲	۴-۵- نحوه کنترل و پشتیبانی از نیروهای مسلح
۲۰۳	۵-۵- وضعیت کلی نیروهای مسلح
۲۰۴	الف. استعداد کارکنان نیروهای پایور و وظیفه
۲۰۵	پ. مدت خدمت و وظیفه
۲۰۶	ت. بودجه دفاعی (سهم از بودجه سالانه کشور)
۲۰۶	ث. کمک نظامی و میزان وابستگی به خارج
۲۰۷	ج. منابع مهم خارجی تامین کننده نیازهای تسلیحاتی
۲۰۷	چ. عضویت در پیمان‌های نظامی
۲۰۸	۶-۵- قرارگاه‌های عمده نظامی
۲۱۱	۷-۵- نیروی زمینی
۲۲۹	۸-۵- نیروی هوایی
۲۳۵	۹-۵- نیروی دریایی آلمان
۲۴۵	۱۰-۵- نیروی فضای سایبر و اطلاعات
۲۴۸	۱۱-۵- نیروی پشتیبانی و خدمات نیروهای مشترک
۲۴۹	۱۲-۵- نیروی بهداشت و درمان
۲۵۶	۱۳-۵- نیروهای شبه‌نظامی و انتظامی، ژاندارمری، پلیس، گارد ساحلی و مرزی
۲۶۳	۱۴-۵- نیروهای امنیتی، ساختار و ترکیب کلی آنها

- شکل ۱-۱: موقعیت جغرافیایی آلمان ۸
- شکل ۱-۲: ایالت‌های آلمان فدرال ۹
- شکل ۱-۳: رودخانه‌های مهم گسترش یافته در کشور آلمان ۱۴
- شکل ۱-۵: آلمان یکی از کشورهای دارای منابع غنی چوب ۱۷
- شکل ۱-۲: موقعیت ایالت‌های آلمان فدرال ۲۳
- شکل ۲-۲: آقای فرانک والتر اشتاین مایر، رئیس‌جمهور آلمان فدرال ۶۱
- شکل ۲-۳: خانم آنگلا مرکل، صدر اعظم آلمان فدرال ۶۳
- شکل ۲-۴: رئیس پارلمان آلمان فدرال آقای ولفگانگ شویبله ۶۹
- شکل ۲-۵: ساختمان مجلس فدرال در کنار رودخانه ماین ۷۲
- شکل ۲-۶: نمای بالای ساختمان پارلمان فدرال، گنبد شیشه‌ای ۷۳
- شکل ۲-۷: شمای داخلی صحن علنی پارلمان فدرال آلمان ۷۵
- شکل ۲-۸: شماتیک جایگاه و کرسی نمایندگان در صحن علنی پارلمان فدرال ۷۷
- شکل ۲-۹: وزرای امور خارجه امضاکننده برجام و خانم مرگونی نماینده عالی اتحادیه اروپا در سیاست خارجی و امور امنیتی ۸۷
- شکل ۳-۱: هرم ترکیب، سنی و جنسیتی کشور آلمان در سال ۲۰۱۹ میلادی ۱۱۸
- شکل ۴-۱: مهم‌ترین صنایع آلمان ۱۶۳
- شکل ۴-۲: آلمان یکی از کشورهای دارای منابع چوب ۱۶۷
- شکل ۴-۳: خودروسازی یک از صنایع مهم آلمان ۱۷۷
- شکل ۴-۴: آلمان با حدود ۳ هزار ۴۰۰ تن طلا، مقام دوم در ذخایر طلا بین کشورهای جهان ۱۸۰
- شکل ۴-۵: رتبه‌بندی برترین کشورهای جهان در ذخایر طلا در سال ۲۰۱۹ ۱۸۰
- شکل ۴-۶: اوبان (قطار زیرزمینی)، از تجهیزات حمل و نقل شهری در آلمان ۱۸۱
- شکل ۴-۷: مسیرهای ویژه عبور دوچرخه در خیابان‌های شهری آلمان ۱۸۲
- شکل ۴-۸: گسترش نیروگاه‌های بادی در سراسر آلمان ۱۸۸

شکل ۴-۹: کارگران معدن زغال سنگ والسوم در شهر دویسبورگ آلمان	۱۸۹
شکل ۵-۱: ساختار نیروی هوایی ارتش فدرال آلمان	۲۳۱
شکل ۵-۲: شمای سازمانی نیروی دریایی آلمان	۲۳۷
شکل ۵-۳: بیمارستان ۵۰۹ تخت خوابی ارتش در کوبلنز	۲۵۱
شکل ۵-۴: بیمارستان ۳۶۷ تخت خوابی ارتش در برلین	۲۵۲
شکل ۵-۵: بیمارستان ۳۰۷ تخت خوابی ارتش در هامبورگ	۲۵۲
شکل ۵-۶: بیمارستان ۱۳۵ تخت خوابی ارتش در وسترسده	۲۵۳
شکل ۵-۷: بیمارستان صحرایی	۲۵۳
شکل ۵-۸: خودروی محافظت شده دینگو، برای حمل مجروح	۲۵۴
شکل ۵-۹: خودروی محافظت شده ایگل، برای حمل مجروح	۲۵۴
شکل ۵-۱۰: خودروی محافظت شده فوکس، برای حمل مجروح	۲۵۵
شکل ۵-۱۱: خودروی محافظت شده بوکسر، برای حمل مجروح	۲۵۵
شکل ۵-۱۲: خودروی حمل مجروح و خدمات پزشکی یاک	۲۵۶
شکل ۵-۱۳: لباس و خودروی پلیس فدرال آلمان	۲۵۸
شکل ۵-۱۴: خودروهای اهل استیشن مورد استفاده پلیس فدرال	۲۶۰
شکل ۵-۱۵: ساختار سرویس های اطلاعاتی آلمان فدرال	۲۶۳

جدول ۱-۱: مرزهای زمینی مشترک آلمان با همسایگان	۱۱
جدول ۱-۲: اعضای دولت فدرال آلمان	۶۴
جدول ۱-۳: شهرهای مهم آلمان فدرال	۱۳۵
جدول ۲-۳: میزان بودجه اختصاصی به بخش آموزش و پژوهش در سال ۲۰۱۹ .. ۱۴۶	۱۴۶
جدول ۱-۵: میزان هزینه‌های دفاعی و سهم آن در بودجه سال ۲۰۱۹ آلمان	۲۰۶
جدول ۲-۵: ساختار کلی وزارت دفاع آلمان	۲۰۹
جدول ۳-۵: هزینه‌های دفاعی ارتش فدرال از سال ۲۰۱۸ تا ۲۰۲۲	۲۱۰
جدول ۴-۵: ساختار سازمانی نیروی زمینی ارتش آلمان	۲۱۲
جدول ۵-۵: تجهیزات عمده نیروی زمینی ارتش آلمان	۲۱۴
جدول ۶-۵: تجهیزات عمده نیروی هوایی آلمان	۲۳۳
جدول ۷-۵: لیست تجهیزات عمده نیروی دریایی آلمان	۲۴۰
جدول ۸-۵: لیست تجهیزات پلیس فدرال آلمان	۲۵۹

بسم الله الرحمن الرحيم

"یرفع الله الذین امنو منکم و الذین اوتوا العلم درجات"

(خداوند مقام اهل ایمان و دانشمندان عالم را (در دو جهان) رفیع می گرداند.)

سوره مبارکه مجادله - آیه شریفه ۱۱

بدون شک تأمین امنیت ملی و تقویت توان دفاعی از مهم ترین اهداف و دغدغه های هر کشور از جمله نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران در عرصه های داخلی، منطقه ای و بین المللی است و در این راستا، توجه به مؤلفه های مختلف اثرگذار بر امنیت ملی به ویژه ابعاد نظامی - دفاعی آن از اهمیت خاصی برخوردار بوده و از ضروریات اصلی کشورها در مسیر پایداری و توسعه است. بدیهی است که هر جا سخن از امنیت و امنیت ملی به میان می آید، بی گمان لازم است تهدیدات موجود در حوزه های داخلی و خارجی نیز به دلیل تأثیرات آن ها بر امنیت ملی، مورد مذاقه قرار گیرند.

معاونت اطلاعات ارتش جمهوری اسلامی ایران به عنوان یکی از نهادهای مسئول "ارزیابی مستمر تهدیدات و توان رزمی دشمنان بالفعل و بالقوه" و مرکز آموزشی و پژوهشی شهید سپهبد علی صیاد شیرازی به عنوان بازوی اجرایی "آموزش و پژوهش های اطلاعاتی آجا" و در راستای تحقق وظایف ذاتی خود در تأمین، تولید و معرفی منابع کتب و نشریات مورد نیاز آموزش های اطلاعاتی و ارتقاء سطح دانش و مهارت کارکنان و فراگیران جامعه اطلاعاتی آجا گام برداشته و با بهره گیری از اساتید و صاحب نظران حوزه های ذی ربط نظامی، اطلاعاتی و امنیتی، اقدامات گسترده ای را تاکنون در راستای رسالت خود و ایجاد رشد و بالندگی فرهنگی و علمی و تشویق پژوهشگران و اساتید در عرصه تولید علم انجام داده و ضمن تسهیل انتشار یافته های علمی و بهره برداری از دانش تولیدی، امکان جدیدی را برای محققین، اساتید و فراگیران ارتش جمهوری اسلامی ایران و سایر سازمان ها و نهادها فراهم آورده است که چاپ کتاب حاضر بخشی از این اهداف را تشکیل می دهد.

همکاری و ارائه نظرات و دیدگاه های اساتید، صاحب نظران و فرهیختگان تأثیر به سزایی در ارتقاء سطح کیفی موضوعات و مباحث کتاب حاضر و دیگر محصولات انتشارات این مرکز در تولید محتوا و چاپ های بعدی خواهد داشت.

مقدمه مؤلف

آلمان، به‌عنوان یکی از کشورهای بزرگ و تأثیرگذار اروپایی، بعد از روسیه دارای بیشترین جمعیت می‌باشد. این کشور با عضویت در سازمان‌ها و پیمان‌های بین‌المللی و منطقه‌ای همچون پیمان سازمان آتلانتیک شمالی، جی ۷ و اتحادیه اروپایی که خود از بنیان‌گذاران آن می‌باشد و با بهره‌گیری از موقعیت راهبردی خود در قاره اروپا که امکان دسترسی کوتاه‌ترین مسیر از شمال به جنوب و غرب به شرق را دارد، موجب شده است تا یک مزیت راهبردی ویژه اقتصادی و امنیتی برای آن فراهم شود. آلمان، با پیشینه تاریخی خود که یادآور دو جنگ جهانی اول و دوم می‌باشد، به‌عنوان یکی از طرف‌های اصلی درگیری در این دو جنگ، دوران پرفشاری را تاکنون طی نموده است. بعد از قبول شکست توسط این کشور در جنگ دوم جهانی، آلمان توسط کشورهای پیروز جنگ شامل فرانسه، انگلیس، آمریکا و اتحاد جماهیر شوروی سابق، به دو کشور آلمان شرقی و غربی تقسیم شد. آلمان شرقی، تحت قیمومیت اتحاد جماهیر شوروی سابق و آلمان غربی نیز تحت سرپرستی کشورهای غربی پیروز جنگ قرار گرفت. برلین نیز به دلیل اهمیت آن به دو بخش برلین شرقی و غربی تقسیم شد که دیوار برلین بعدها به‌عنوان مرز دو شهر تعیین گردید که هنوز مدت‌ها بعد از برچیده شدن این دیوار، مسیر آن و آثارش برای مشاهده بازدیدکنندگان و گردشگران حفظ شده است. آلمان غربی با موافقت کشورهای غربی پیروز جنگ، با عضویت در سازمان ناتو و بازسازی نیروهای مسلح خود، به یکی از اعضای مهم در این سازمان تبدیل شد. شاید، برای کمتر کسی در دوران جنگ سرد قابل پیش‌بینی بود که این دو کشور بتوانند متحد شوند و بار دیگر آلمان یکپارچه را شکل دهند؛ اما با وجود موانع و مشکلات بسیار پیشرو، مردم و مسئولان دو کشور آلمان شرقی و غربی با همدلی و حمیت ملی توانستند در مدت‌زمان کوتاهی این باور را به واقعیت تبدیل و به ترمیم

زیرساخت‌های نابودشده کشور پیردازند و کشوری با توان اقتصادی بالا همانند دوران قبل ایجاد نمایند. پس از اتحاد، آلمان با توان بالای اقتصادی خود توانست به یکی از قطب‌های اقتصادی در سطح جهانی تبدیل شود که اکنون از آن به نام موتور محرکه اقتصادی اروپا یاد می‌شود.

آلمان، با بهره‌گیری از مزایای یادشده در تلاش است تا به یک کشور تأثیرگذار و مهم در سطح بین‌المللی تبدیل شود و با حضور نیروهای نظامی خود در اقصی نقاط بحرانی دنیا، چون غرب آسیا، آفریقا و مدیترانه، با بر عهده گرفتن مأموریت‌های زمینی، هوایی، دریایی در چارچوب مأموریت‌های ناتو، اتحادیه اروپایی و سازمان ملل، تلاش می‌نماید به یک عضو مؤثر بین‌المللی و در سطح قدرت‌های مهم جهانی ظاهر شود.

تاکنون، این کشور به مدد توان بالقوه فناوری و وجود زیرساخت‌های لازم، توانسته است به‌عنوان یکی از اعضای تأثیرگذار ناتو خود را معرفی نماید، هرچند، طی دوران ریاست جمهوری دونالد ترامپ در آمریکا، مورد انتقادهای بسیاری در خصوص پایین بودن میزان هزینه‌های دفاعی این کشور در سازمان ناتو قرار گرفته است.

به نظر می‌رسد این کشور، به مدد برخورداری از مزایای یادشده و همراهی قدرت‌های جهانی، در حال تبدیل شدن به یک کشور با برد بین‌المللی و در سطح کشورهای قدرتمند جهانی است.

آلمان، تاکنون توانسته است با همراهی قدرت‌های برتر جهانی در سطح قابل قبولی در مقیاس بین‌المللی ظاهر شود.